

Vi använder cookies på våra sajter för att ge dig en bättre upplevelse.

Jag godkänner

Läs mer

I Turist ställer Östlund däremot siktet på en privilegierad medelklassfamilj på lyxsemester i Alperna. Foto: Plattform.

BILD
1/3

Ruben Östlund vill att vi ska skilja oss

Andrea Svanbäck

Publicerad: 18.09.2014 09.47 • Uppdaterad: 18.09.2014 10.17

Regissören Ruben Östlund hoppas att folk skiljer sig efter att de har sett hans nya familjedrama Turist. Dessutom vill han spöa Roy Andersson på Guldbaggegalan i vinter.

En het augustikväll i Göteborg. Halva Sveriges filmelit trängs inne på biograf Draken vid Järntorget. Det är här det händer. Svenska **Ruben Östlunds** senaste drama Turist ska premiärvisas och det tycks inte vara någon hejd på förväntningarna. Uppe på scenen står regissören och darrar. Hans hälsning till publiken är enkel. Han hoppas att filmen ska få skilsmässostatistiken i Sverige att skjuta i höjden.

Två timmar senare vandrar en omtöcknad skara ut ur salongen. Berättelsen om en familj på skidsemester är svår att smälta. Till tonerna av Vivaldi lockas tittaren in i en tryckande, klaustrofobisk känsla av förebådande olycka. Trots lyxhotell och perfekt skidväder skakas familjelyckan i grunden när pappa Tomas i panik springer ifrån en lavin och lämnar fru och barn i sticket. Men olyckan uteblir. Kvar finns faderns panik över sin egen svaghet. Den vänder upp och ner på kärnfamiljen. Plötsligt synkar inte längre idén om "mamma, pappa, barn".

Behovet av att ifrågasätta giftermål och familj har förekommit ofta inom svensk film, bland annat i Ingmar Bergmans Scener ur ett äktenskap från 1973. Finns det nya frågeställningar nu, 2014?

– Idén om kärnfamiljen känns till och med mer befast i dag än vad den var på 1970-talet. Författaren Maria Sveland har uttryckt det som att vi lever i den mest

ÄMNESORD

Ruben Östlund
Turist
Nordiska rådets
filmpris
Nordisk film
Film

DELA

99

Rekommendera

Dela

3

Tweet

VERKTYG

motonet

Fiskars QulkFit
RÄYSTÄSKOURUN PUHDISTAJA
38-8739

FISKARS®

19.90

LUE LISÄÄ >

ANDRA LÄSER | SENAST PUBLICERAT

1. Britter gick i webbfälla – lovade ge bort sina barn
2. Logik styrs av politik
3. Studio HBL • Käka megamackan utan att grisa!
4. Laddad kamp om taxibilar
5. Kultur & nöje
6. "Utnämningar var rena cirkusen"
7. Godisaccisen höjs inte nästa år
8. Pippis pappa numera bara kung
9. Thailandsk minister vill märka turister med armband
10. Satakunnan Kansats chefredaktör har avlidit

RECENSIONER

Välj typ av recension

- Alla -

Sök

- Sibelius-Akademiens symfoniorkester **MUS**
- Delad glädje – Helsingfors arbis 1914 – 2014, red Ylva Larsdotter, Schildts & Söderströms 2014, 224 sidor. **BÖCKE**
- Mamma Mia **SCE**
- RSO/Zehetmair **MUS**
- Paras mahdollinen maailma ja hyviä ehdotuksia vieläkin paremmasta **SCE**
- HSO/Saraste **MUS**
- En hyllning till Galina Visjnevskaja **MUS**
- Kungsvägens musiker **MUS**
- Roni Martin & Jukka Orma Band **MUS**
- Urban koppling **KON!**

KOLUMNIMPULS

Mats Liljeroos: Musikens kön

Philip Teir: En vuxen författare för vuxna läsare

Andrea Svanbäck: Manliga bestar

Malin Slotte: En sommar full av prat

Merete Mazzarella: Seniormys

Isabella Rothberg: Finlandssvensk domänförlust

Erik Kruskopf: Konst som kvarlätenskap

Kaj Korkea-aho: Oron

Ronja Boije: Andra klassens personlighet

Philip Teir: Vem får skriva vad?

TV-BLOGGEN

familjekonservativa av tider. Det stämmer om man tittar på hur vi låter oss inspireras av amerikansk kultur. Där är kärnfamiljen ett fundament som absolut inte ifrågasätts, säger Ruben Östlund.

Nya kulturdebatter tycks öppnas för varje film han gör. I den senaste, mycket omdebatterade filmen *Play* från 2011 handlade det om fem svarta pojkar som rånar tre vita genom ett psykologiskt spel. I *Turist* ställer Östlund däremot sikten på en privilegierad medelklassfamilj på lyxsemester i Alperna. Den nu borttagna undertiteln "välbeställda nordbor förlorar sin värdighet" ställer frågan: Är familjen verkligen lycklig? Eller har den lyxproblem?

– Ja, jag tycker definitivt att familjen har för mycket resurser och för mycket tid. Livet måste alltid hängas upp på någonting. I välbärgade nordbors fall blir det ofta relationsproblem. I stället för att fråga oss hur vi kan skapa ett samhälle som fungerar för fler människor låter vi relationsproblemen uppta hela vår tid. Vi måste ifrågasätta om relationer alltid är en befogad sak att lägga energi på.

Alperna som plats är bekant mark för Östlund. Det var där han började sin karriär, med att filma skidåkning. Nu återvänder han till den kitchiga miljön och människor klädda i neon, med mycket pengar och få bekymmer. Grundidén, att göra filmhistoriens mest spektakulära lavinscen, kom från ett klipp på Youtube där turister ser snömassor komma farande.

– Vad de ser är hisnande och vackert, något de vill vara med om. Tre sekunder senare övergår den känslan i ren skräck. Ytterligheterna gör människan både tragisk och komisk. När mannen, tillika konventionen, i ett sådant läge inte klarar av att stå upp mot det yttre hotet och katastrofen sedan uteblir uppstår kaos. Då spelar det ingen roll att ingen kom till skada. Situationen blir ändå ett jätteproblem för familjen.

Vad är pappa Tomas och mamma Ebba för sorts människor?

– Jag tänker Tomas som en person som är upptagen av sitt jobb och som därför ligger på minuskontot i familjelivet. Ebba bygger till viss del på egna erfarenheter från mina tidigare relationer där kvinnan ofta blivit projektledare på semestern. I resebroschyrerna är det hon som ligger i en solstol och tittar på mannen som leker med barnen. Då spelar det ingen roll hur mycket kvinnan jobbat eller varit borta. Här är Ebba lika fast i kvinnorollen som Tomas i mansrollen.

Har *Turist* en feministisk ambition?

– De mest reproducerade karaktärerna genom filmhistorien måste väl vara den manliga hjälten och kvinnan som sexobjekt. Min vision var att totalt gå emot de stereotyperna. Så jag läste in mig på skeppskatastrofer, från Titanic till Estonia. Märkligt nog visar alla undersökningar att det, i motsats till uttrycket "kvinnor och barn först", nästan alltid är männen som överlever. De har förmågan att agera egoistiskt vid extrema situationer. När överlevnadsinstinkten slår till slås kulturen ut.

Men efteråt, när allt är över, har Tomas svårt att erkänna vad som hänt. Hans rädsla för att tappa ansiktet, hur går den ihop med det egoistiska handlandet?

– Skammen har en väldig kraft över människan. Ta till exempel kaptenen på Costa Concordia som "ramlade ner i livbåten" och överlevde. Eller färjan som förläste vid Sydkoreas sydvästra kust i april i år. Kaptenen där överlevde men när han kom i land klarade han inte av att hantera skammen, så han tog livet av sig. På liknande sätt råkar Tomas in i en korkad lögn, något som är väldigt mänskligt och som vi ser om och om igen.

Gäller det speciellt män?

– Kvinnor har i sin roll lättare att agera irrationellt. Om Ebba hade sprungit från familjen skulle hon kunna erkänna sin rädsla och folk skulle förlåta henne. Men om en kvinna skulle överge sin familj för gott, då är det lika laddat kulturellt som mannens egoistiska handlande.

Problematiken återfinns i Östlunds egen vardag. Som pappa lever han i en varannan vecka-relation där barn och jobb varvas. Att bara vara två föräldrar som delar på ansvaret innebär en extra stor påfrestning, menar han.

– Som familjemedlem ingår man i en ständig kamp för jämställdhet. Den kan vara betydligt jobbigare än att ha allt ansvar själv. Som konstruktion är kärnfamiljen skör. Finns inte mamma eller pappa till hands blir barnen mer utsatta. Jag menar inte att vi borde återgå till storfamiljen. Däremot efterlyser jag ett tänk där människor utanför kärnfamiljen känner större ansvar för varandra.

Turist har sålts till 45 länder. Hur gör man för att få små film att nå stora

Nyhetsankaret som reseledare

Bolivianska berättelser

Den blodiga palmoljan

Stambyte från start till slut

Äventyr bland snö och is

Tillbaka i ramplyset

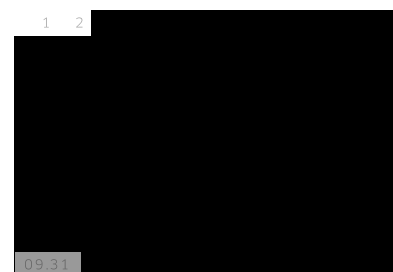
Krigets brutala vardag

Sexistisk strandunderhållning

Sponsrad arbetsplatskomedi

Hoppet och andra reportage

FILMGUIDEN

Gränsen virtuell - verkligt är konstgjord

NYHETER

Att dra en gräns mellan virtuell och fysisk verklighet är inte meningsfullt eftersom växelverkan mellan världarna är stark i båda riktningarna. Det säger Richard Kedzior som dokto...

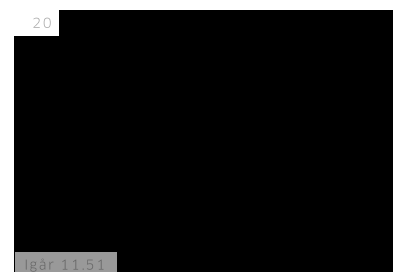
15

Igår 16.45

Studio HBL • Ojämsställd media och gaypornografi

WEBB-TV

Måndagsexemplaren i Studio HBL betade av medias bevakning av miljöminister Sanni Gahn-Laasonen, produktplacering i litteratur och ifall Tom of Finland är konst eller bara porr.

Igår 11.51

Hagabor vill väcka nytt liv i sitt

massor?

– Bland annat har vi medvetet försökt använda oss av filmfestivaler som Cannes för att få en prestigestämpel utifrån: att vi gör kvalitetsfilmer som skapar debatt. Det finns ett läge nu där åsikterna kring kultur och vad den ska vara håller på att vända. Allt fler ifrågasätter vad som är riktig underhållning, Turtles i 3D eller kanske något annat.

På frågan om hur nordisk film mår i dag svarar Östlund självsäkert.
– Svensk film mår jävligt bra, det finns en vitalitet som bubblar och som vi ska vara stolta över. Normmännen däremot gör jävligt dålig film i förhållande till den kulturpolitik och pengarna de har. Danskarna sysslar med en dramaturgisk modell som jag inte är särskilt intresserad av. Finsk film vet jag tyvärr för lite om men **Aki Kaurismäki** gillar jag. Hans unika humor påminner om **Roy Andersson**. Som regissörer letar de hela tiden efter ett motstånd, något att väcka sin aggression mot.

Östlund hyllar det faktum att Anderssons nya film En duva satt på en gren och funderade på tillvaron kommer ut samma år som Turist.
– Fast mot mig har han inte en chans på Guldbaggegalan. Jag ska spöa honom. Det är dags för Roy att få pisk.

Turist visas på Kärlek & Anarki den 21.9 kl 16.15 på Bio Rex samt den 23.9 kl 19.30 på Kino Tapiola.

LÄS OCKSÅ

18.9.2014 Det här får du inte missa på Kärlek & Anarki

ANDREA SVANBÄCK

Ta kontakt
Flera artiklar av Andrea Svanbäck

KOMMENTARER

LÄS REGLER FÖR KOMMENTARER >>

Skriv din kommentar här

Kommentera som:

Yrsa Holmberg

Signatur

Skicka

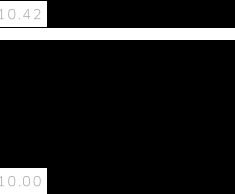
Visa kommentarer ▼

NYHETSPULSEN

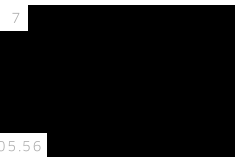
IS: KooKoo spelar i hockeyligan nästa säsong

» Ishockeyligan utvidgas och omfattar 15 lag nästa säsong. Ligans licenskommitté kommer i dag att godk...

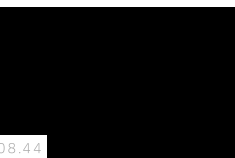
"Talvivaara kan bli lönsamt"

» Talvivaaras utredningsman har kommit fram till att Talvivaaras gruvverksamhet kan bli lönsam, uppger bolaget. I gruvbolagets senaste delårsrapport minskade förlusten till 14,1 miljoner euro.

Laddad kamp om taxibilar

» Taxify åker snålskjuts på vår infrastruktur, anser den lokala taxiföreningen Taksí Helsinki. – Vi st...

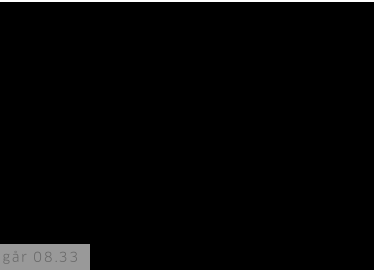

Portar ska lysa upp Fiskehamnsparken

» Om tre år kan Fiskehamnsparken i Helsingfors vara ett alternativ för solbad, picknick eller olika e...

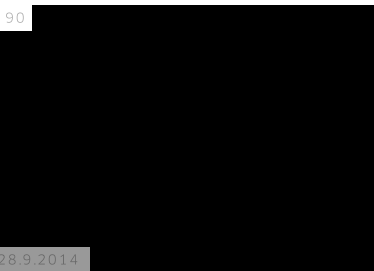
gamla köpcenter

LOKALT På Arkitektoniskt värdefullt, hemtrevligt och välbevarat – så lyder Stadsmuseets beskrivning av det gamla köpcenteret i Norra Haga. Problemet är att de vackra väggarna saknar innehåll,...

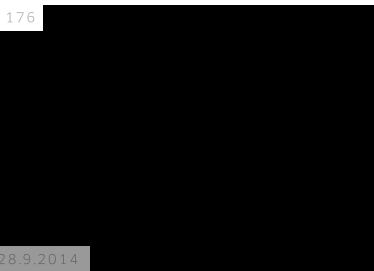
Deporterade tillbaka på ruta ett i Honduras

NYHETER På flygplatsen i San Pedro Sula, Honduras näst största stad, råder lugnet före stormen. Golvet luktar nyskurat, vikta buntar med toapapper ligger i en korg utanför toaletten. En af...

Syna din personliga tränare i sömmarna!

FEATURE Växande efterfrågan och få utbildningskrav lockar många att bli personlig tränare. När den ena är magister i idrottsvetenskaper har den andra gått en veckoslutskurs till rabattpris...

"Folk blir sjuka, nu var det jag"

FEATURE Märkliga blåmärken växte fram på kroppen. Matlusten försvann, orken sinade. Leukemin, blodcancer, dök upp som från ingenstans och på bara några veckor rasade Kristian von Essens k...

Kulturredaktionen

NÖJESBLOGGEN

Förberedd för festivalvideo